

PORTRETUL UNEI DIRECTOARE DE CĂMIN CULTURAL

Am întâlnit la Casa Rațională de Cultură din Sibiu o femeie mărunță, puțintică la trup, cu părul încărunțit și cu obrazul ridat. Era îmbrăcată modest, jumătate în port național săliștean, jumătate orașenește și avea în mină o plasă cu tirguielele de la piață. Nu i-am acordat prea multă atenție. Ba m-am mirat chiar: „ce o fi cătind aici bătrînica?“

M-a dumerit însă instructorul metodist Căpruță, care mi-a șoptit la ureche: „E tovarășa Ana Tatu, din suburbia Turnișor, cea mai bună directoare de cămin cultural pe care o avem în raion“. Recomandăția atît de elogioasă m-a îndemnat să stau de vorbă cu ea mai pe-ndelete. N-am regretat, fiindcă am aflat lucruri extrem de interesante. Ana Tatu are 54 de ani, e soție de pensionar P.T.T. și mamă a doi copii trecuți de prima tinerețe. Anul acesta, directoarea Căminului cultural „Tudor Vladimirescu“ din suburbia Turnișor a Sibiului serbează și o dată jubiliară: zece ani de cînd muncește la acest cămin. La început ca artistă amatoare, apoi ca instructor de teatru (post pe care îl deține și în prezent) și, în sfîrșit, directoare.

A îndrăgit teatrul de copilă, dar vîsul de a juca pe scenă s-a împlinit abia cînd avea copii destul de răsăriți, prin 1945. Din 1948, cînd s-a înființat în Turnișor căminul cultural, Ana Tatu a interpretat aici multe roluri. Își amintește cu plăcere de rolurile din *Năpasta*, *Darul colhozniciei*, *În peșit* și alte zeci de roluri interpretate pe scena căminului și în alte comune. A atras în această muncă și pe cei doi copii ai săi, astfel că, pînă ce aceștia au plecat din Turnișor, familia Tatu a avut trei reprezentanți (din patru) în echipa de teatru. O dată, pe cînd juca în *Zestrea Ilenușei*, se afla în sală și maestrul G. Calboreanu, originar din Turnișor. S-a dus între culise și, după ce a felicitat-o, i-a spus: „Ai talent cu carul! Păcat să se piardă... Nu vrei să mergi la București, la Institut? Ai ajunge o actriță bună...“ Dar Ana, îmbujorată la față și fericită, i-a mulțumit maestrului: „Știi, am bărbat și doi copii de îngrijit. Nu pot...“

Și a rămas în Turnișor. Căminul are azi două secții: romină cu 24 artiști amatori și germană cu 35. Sub îndrumarea acestei instructoare harnice și pricepute, au crescut Sorin Luca, funcționar la sfat, și Comănel Cascu, muncitor, care o secondează la regie, decoruri și recuzită. Iar dintre cei 24 artiști amatori, unii, cum sînt Aurel Munteanu, țaran muncitor la G.A.C.-„Zorile“, și muncitoarea Maria Moldovan, interpretează roluri complexe, demne de actori profesioniști. Nu degeaba vrea Ana Tatu să pună în scenă, după *Primăvara în noiembrie* de Lucia Demetrius, pregătită pentru faza regională a bienalei, și *Nunta* de M. Davidoglu, nemuritoare satiră caragialeană *O noapte furtunoasă*. Are interpreți buni pentru jupin Dumitrache, Ipingescu, Chiriac, Rică Venturiano și Coana Veta... La secția germană și-a luat ca instructori pe învățătorii de la școala germană din Turnișor, Maria Ghid, Erna Friedrich și Samuel Bert, dar tot ea se îngrijește de costume, decoruri și recuzită. Se mindește că are în secția germană amatori ca Regina Theil, Andrei Reissenhauer și Mihail Schön, elemente de valoare.

De patru ani, de cînd este directoare de cămin cultural, Ana Tatu a organizat, pe lîngă spectacolele din sala proprie, turnee la Sibiel, Cristian, Săliște și chiar la Sibiu, realizînd, pentru cămin venituri destul de bune, ce se folosesc la întreținerea sălii, pentru decoruri, costume, recuzită...

— Pentru anul în curs — mi-a mărturisit directoarea — am alcătuit un buget de venituri și cheltuieli de 54.000 lei, din care s-a și realizat mai mult de jumătate.

Pe Ana Tatu o poți găsi la cămin pînă tîrziu, noaptea. Și dacă n-are cumva repetiții de teatru, mai dă o raită pe la echipele de cor și jocuri, la bibliotecă și la sala de șah. „Astea sînt doar tot ale noastre...“ se scuza ea, cînd soțul o ia la rost că pierde serile și odihna. Cu experiența pe care a acumulat-o, directoarea dă sfaturi utile și instructorilor de cor și dansuri, iar cînd formația orchestrală greșește o notă, se face foc și pară...

Bună gospodină, Ana Tatu îngrijește cu migală de toate bunurile căminului, între-

tine o curătenie exemplară și o ordine desăvârșită la spectacole sau la șezătorile urmate de dans. Te surprinde atîta energie la un pumn de femeie, mai mult inimă decît trup. Cei buni o iubesc și o respectă, cei nedisciplinați și zurbagii o ocolesc. Ba i-au scornit chiar și o poreclă „majurul”... Dar Ana Tatu zimbește și-și vede de treabă. „Cocorii mi-au zburat din cuib — povește ea cu melancolie despre copii. Mi-au rămas două griji în viață: soțul și căminul cultural...”

Iată o carte de vizită care spune totul despre această vrednică directoare.

T. Mihail

PROIECT DE DICȚIONAR TEATRAL AUXILIAR

MEGAFON: Instrument util de retransmitere și amplificare a vocilor, de proiectare sonoră a conștiinței personajelor, de retransmisie muzicală. Apărut în cantități considerabile la Festival, justificat (*Dansatoarea, gangsterul și necunoscutul, Jurnalul Annei Frank*) și mai ales nejustificat. Prea multe megafoane, prea multe voci zburătăcite prin văzduh, prea multe zgomote. Destul că pocnesc declanșatoarele reflectoarelor, scîrțile turnantele, zbirniile decorurile cînd se trîntește o ușă. Ba chiar am auzit și un copac (în *Noapțile tăcerii*) scoțînd un geamăt în clipa cînd un actor se rezema de el.

Mai puține megafoane, mai multă zgîrcenie la efectele sonore, mai mult loc vocii omenești în spectacol...

MUZICĂ: Una din arte, simbolizată în mitologie prin una din cele nouă muze, Melpomena, fiica lui Zeus și a Mnemosynei — zeița memoriei. În cantități enorme în spectacolele de la Festival. În *Ultimul tren* se aude de-aferă, în actul II, justificat. În *Ecaterina Teodorescu* se aude la vioară, pentru că este o vioară pe un poloboc și trebuie să cînte eroina la ea. În *Dansatoarea, gangsterul și necunoscutul* e mai multă muzică decît trebuie, pentru că unele părți sînt foarte reușite și era păcat să se taie din partitură — dacă tot a scris-o omul, ce să mai stăm acum să-l necăjim! În *Noapțile tăcerii*, se aude de la un radio care nu se vede (e într-o

casă din culise) și la care actorii se uită toți cu mîna streasă, clătîndu-se de pe un picior pe altul, de parcă s-ar uita din Birlad la piscul muntelui Ceahlău; era un aparat vechi probabil, care nu mai putea fi închis și nici reglat, căci cînta atît de avan încît nîci nu se mai făcea pauză între bucăți — se încălecau una pe alta. Muzică de scenă la *Furtuna* (Galați): fiuturi, plesnituri, pocnituri de sticlă confundată în apă, gilgiuturi, horhoreli, tremolouri, vaiere — un fel de pinză muzicală de păianjen, în care se încurcă din cînd în cînd bondarii. Iar cînd intră și iese Kabanova (purtată îndelung prin scenă, cu toate că e beteagă și merge greu), o frază muzicală leit-motiv: *descrescendo tumultuos* încheiat staccato, cu un pocnet surd, simultan cu ciocnetul bastonului în podea. Adică: pe pasul lătit al Kabanovei *tiitiitiir*, iar pe baston, *toc*. Și mereu așa, toate actele.

DANS: Alta din arte, străveche. Cunoscută și la romani și folosită cu parcimonie în zilele obișnuite — nu așa cum se poate vedea în *Fintina Blanduziei*, unde din cînd în cînd Horațiu, Neera, Mecena se întrerup din conversație și se uită mirați cum se rupe spectacolul teatral, pentru a se da o reprezentație de balet. Uneori, ca în scena prezentării mîncărilor de la ospățul lui Scaur, balet justificat, dar încolo...

În *Noapțile tăcerii* se joacă bărbuncul într-o montare coregrafică circulară, cu rotiri de la stînga la dreapta și viceversa și cu pocnituri din degete — care se văd dar nu se aud — timp de atîtea minute pînă ce sala își manifestă nerăbdarea prin freamăt evident.

Nu s-ar putea face oarecare economie coregrafice în spectacolele dramatice? Barem așa, din adversitate față de teatrele muzicale, pentru că acolo nu se întrerup niciodată reprezentațiile de balet ca să se joace o scenă vorbită, ori să se spună măcar un monolog...

TURNANTĂ: Instalație circulară de rotire a unei părți din scenă, cu decor cu tot și cu personaje — care se fac că nu observă mișcarea, așa cum pămîntului nu observă rotația planetei. La *Arcul de triumf*, turnanta s-a tot rotit pînă ce s-a oprit, avînd o defecțiune tehnică. Fără rotire, actorii au jucat îla fel de așa și așa, de unde rezultă că tempoul încetinit al spectacolului n-avea legătură cu accelerarea